

ÉMI-KTVF 3530 Miskolc, Mindszent tér 4
 Erk.: 2009 FEBR 13. Mell.:
 Iktatószám: 5231-1
 ORSZÁGOS KÖRNYEZETVEDELMI, TERMÉSZETVEDELMI ÉS VÍZÜGYI FŐFELÜGYELŐSÉG
 6976/08. - Folytatás
 Előadó: Dr. Balogh B.-K.T.H.ó.
 Kérelmelt február 16.
 j.é.é. 17. K.T.H.

Ügyszám: 14/6064-15/2008.
 Előadó: dr. Szabó Csilla

Tárgy: ENERCOMP Kft. (Hernádkak) „Onga II. kavics”
 védneví bánya környezetvédelmi engedélyezési
 eljárása

Az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 2008. szeptember 11-én kelt, 6976-18/2008. számú határozatát az ENERCOMP Kft. (3563 Hernádkak, Mikszáth út 3-5.) fellebbezése folytán felülvizsgáltam.

HATÁROZAT

Az első fokú határozatot megváltoztatom az alábbiak szerint:

1. Az első fokú határozat II. a) 1. pontjában foglalt előírást megsemmisítem.

2. Az első fokú határozat II. c) pontjában szereplő, Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Észak-magyarországi Iroda 470/1216/1/2008. számú szakhatósági állásfoglalását az alábbi, Kulturális Örökségvédelmi Hivatal által, 130/0489/001/2008. számon adott szakhatósági állásfoglalás rendelkező része egészíti ki:

„A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal nyilvántartása alapján megállapítható, hogy a bánya területén nyilvántartott régészeti lelőhely található, így a tervezett bányászati tevékenység csak a lelőhely veszélyeztetése, rongálása nélkül valósítható meg. Ennek érdekében a tervezett beruházás vonatkozásában az alább felsorolt előírások valamelyikét kell betartania:

- a tervezett bányászati tevékenységgel elkerüli a lelőhelyet például védőpillérbe való helyezéssel, vagy*
- megelőző feltárás keretében végzett próbafeltárással tisztázza a terület pontos régészeti érintettségét, és ezt követően vagy:

  - a bányaművelésből kihagyja a terület régészeti lelőhellyel érintett részét (részeit), vagy*
  - elvégezteti a szükséges mértékű megelőző feltárást.”**

3. Egyebekben az első fokú határozatot helybenhagyom.

A határozat ellen államigazgatási úton további jogorvoslatnak helye nincs, annak bírói felülvizsgálatát – jogszabálysértésre hivatkozással – a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bírósághoz címzett, de az első fokú környezetvédelmi hatósághoz a közléstől számított 30 napon belül, 3 példányban benyújtott keresettel lehet kérni.

INDOKOLÁS

Az első fokú környezetvédelmi hatóság (a továbbiakban: Felügyelőség) felülvizsgált határozatával az ENERCOMP Kft. (továbbiakban: Kft.) részére a GEONsystem Kft. (3534 Miskolc, Irinyi u. 7. 2/3.) által 2008. márciusában készített környezeti hatástanulmány alapján környezetvédelmi engedélyt adott az Alsószolca, 081 hrsz-ú ingatlanon az „Onga II. kavics” védnevű (KTJ:101 689 200) bánya létesítéséhez.

A határozat ellen a Kft. fellebbezést nyújtott be, amelyben sérelmezte a határozat II. a) 1. pontjában megfogalmazott előírást az alábbiak miatt. Az ÉRV Rt. X/B. telep Bócs-Sajóladai Vízmű kijelölésre tervezett, meg nem valósult (több éve meg nem valósuló) védőidomra való hivatkozás erősen kifogásolható. A tervezett bánya helye valóban a védőidomon belül helyezkedik el, azonban a védőidomot határoló görbe szélén található. A védőidomok kijelölése modellszámítás útján történik, a védőidom határa már a modellben egy paraméter csekély mértékű változtatásával is máshol helyezkedne el. A tervezett bánya helye a vízműtől távol helyezkedik el. A létesítendő bánya a Felsőszolca I. kavics és az Alsószolca III. kavics védnevű bányatelkek között található, amely bányák jelenleg is minden korlátozás nélkül működnek. Álláspontja szerint a létesítendő bánya nem okozna a kitermelés előtt álló víz minőségében, mennyiségében negatív hatást.

A Kft. hangsúlyozta, hogy az említett vízműtől sokkal kisebb távolságra is van működő bánya, és itt sem tiltják a víz alól történő kotrást. Hivatkozott a 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet 5. sz. mellékletére, amely a bányászati tevékenység végzésének lehetőségét az alábbiak szerint korlátozza/engedélyezi: „... új vagy meglévő létesítményeknél, tevékenységnél a környezeti hatásvizsgálat, illetőleg a környezeti felülvizsgálat, illetve az ezeknek megfelelő tartalmú egyedi vizsgálat eredményétől függően megengedhető...”

A Kft. hivatkozott arra, hogy a környezeti hatásvizsgálattal kapcsolatban az eljáró hatóság a hosszú ideig tartó eljárás folyamán hiánypótlással, kifogással, tisztázó kérdéssel nem élt, az abban leírtakkal ellentétes véleményt nem adott. Az eljárás során a hatóság szakemberei az egyeztetések, közmeghallgatás során minden esetben a beadott dokumentációt megfelelőnek tartották. A Felügyelőség a 7571-17/2007. sz. határozatának kiadásakor a véleménye szerint már tisztában volt azzal, hogy a bányászati tevékenység során nyílt vízfelületet fog kialakulni. Ezt az eljárás végéig senki nem kérdőjelezte meg, senki nem vitatta. Pontosán ebből kifolyólag kérte a hatóság számítógépes modellvizsgálat elvégzését is. Álláspontja szerint fentiek alapján joggal gondolhatta, hogy a tervezett kavicsbánya megnyitásának elvi akadálya nincsen, ezért végeztette el, ismételten jelentős anyagi ráfordítással a környezeti hatástanulmányt, készített üzleti tervet, megkereste a leendő üzleti partnereket. Amennyiben a bányató kialakítása már jogszabályilag is tiltott, akkor a Felügyelőségnek, mint jogalkalmazónak nem kellett volna előírásként szerepeltetnie a modellvizsgálat elvégzését a környező összes bányára vonatkozóan, ezáltal is utalva a bánya eredeti céljának megfelelő létesítésének lehetőségére.

A Kft. leszögezte, hogy tervezett tevékenysége végzése során a környezetvédelmet, ezáltal a vízbázis védelmét maximálisan szem előtt kívánja tartani, amellyel kapcsolatos tervezett intézkedési tervet a környezeti hatásvizsgálatban részletesen bemutatta. A tevékenység végzése jelentős beruházással jár, a tevékenységet új, korszerű, a környezetvédelmi előírásokat maximálisan kielégítő, kitűnő állapotban lévő gépekkel kívánja végezni. A bánya tervezett működése során minden lehetőséget és alkalmat biztosít az érintett hatóságoknak a tevékenység ellenőrzésére, felülvizsgálatára. Az üzemelés során a hatóságokkal maximálisan együtt kíván működni. A korábban elkészített kutatási műszaki üzemi terv kavicskutatásra irányult, melyet a Felügyelőség nem kifogásolt. A kutatás és a tervezés nem agyagbányászatra, hanem kavicskutatásra és bányászatra irányult. Több millió forintot fektetett be a kutatásba, tervezésbe, környezeti szakvélemények elkészítésébe, igazgatási szolgáltatási díjba. Ezek a meg nem térülő költségek a cég felszámolásához vezetnek, amennyiben a kavicsbányászati tevékenység nem végezhető. A tervezett beruházással új munkahelyeket is kíván teremteni. nem érti, miért nem végezhető a tervezett bányászati tevékenység (kavics víz alóli kitermelése) a területtől néhány méterre a kérdéses vízműhöz sokkal közelebb minden akadály, korlátozás nélkül folytatható. A környezeti hatástanulmány külön foglalkozott egy esetleges szennyezés kockázatával, amely során a modellszámítások igazolták, hogy egy esetlegesen bekövetkező szennyezés nem jelent a vízbázisra jelentős környezeti kockázatot.

A fellebbezés részben megalapozott.

A Kft. 2008. március 11-én, a GEONsystem Kft. által készített környezeti hatástanulmány (KHT) alapján környezetvédelmi engedély iránti kérelmet nyújtott be a Felügyelőséghez az „Onga II. kavics” védnevű bánya létesítésére. A Felügyelőség környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatását követően 2008. szeptember 11-én kelt, 6976-18/2008. számú határozatával a környezetvédelmi engedélyt megadta.

A másodfokú eljárás során a rendelkezésre álló iratanyagot áttanulmányozva az alábbiakat állapítottam meg.

Alsózsolca településtől mintegy 2,5 km-re ÉK-re, a Felsőzsolca I., illetve Alsózsolca III. kavics védnevű bányák által határolt 16,3 ha-os területen, a Sajóládi vízbázis (ÉRV X/b telep) védőterületének 50 éves elérési idejű hidrogeológiai védőövezetében létesítendő kavicsbánya, vízbázisra gyakorolt hatásának komplex hidrogeológiai vizsgálata alapján megállapítást nyert, hogy a vízmű kutak tényleges vízkivételét lényegesen meghaladó dinamikus vízkészletnek köszönhetően, a kavicsbánya tavak miatt fellépő többletpárolgás, a felszín alatti vízkészletre mennyiségi szempontból számottevő hatást nem gyakorol.

A bánya területén bekövetkező esetleges szennyeződés terjedésének hidrodinamikai modellezéssel elvégzett vizsgálata szerint, a munkagépek meghibásodása nyomán talajvízbe jutó szénhidrogén származékok koncentrációja, 10 éven belül mindenhol a „B” szennyezettségi határérték alá csökken. Ez azt jelenti, hogy határértéket meghaladó koncentrációban szennyezőanyag (bányatelektől mintegy 3 km távolságban lévő) vízmű kutakba jutásának esélye kizárható.

A Felügyelőség határozatának fellebbezéssel megtámadott előírása, miszerint a bánya leművelése csak úgy történhet, „hogy a mindenkori talajvízszint felett 1 m vastag fedőréteg maradjon”, nem megalapozott. A korábbi kutatások alapján a homokos kavics összlet felett átlag 0,95 m vastag humusz és 1,62 m vastag fedő agyagos összlet (meddő) települ. A talajvíz az északi részen a felszín alatt 1,5-2 m mélyen, míg a déli területen kb. 2,0-2,5 m mélyen található. A mindössze 1 m vastag kavicsréteg nem jelent hatékony védelmet az esetleges szennyeződések felszín közeli vízkészletbe jutásával szemben. A mindenkori talajvízszint feletti 1 m vastag „fedőréteg” visszahagyása pedig, gyakorlatilag a bánya működését teszi lehetetlenné!

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004.(VII.21.) Korm. rendelet (továbbiakban: R.) 2. számú mellékletének 1.a) pontja értelmében, üzemelő ivóvízbázisok „jogerős vízjogi határozattal kijelölt hidrogeológiai védőterületei” minősíthetők fokozottan érzékeny területnek. A Sajóládi-vízbázis védőterületének hatósági kijelölésére 2008. október 31-én került sor. Mivel a kérelem benyújtását, illetve az első fokú határozat meghozatalát megelőzően a Sajóládi-vízbázis védőterületének hatósági kijelölésére még nem került sor, tárgyi vízbázis hidrogeológiai védőövezete (illetve az abba eső bányaterület) jelen eljárásban csak érzékeny minőségű, ahol a R. fokozottan érzékeny minőségű területre vonatkozó előírásainak érvényesítésére (nevezetesen kavics és homok talajvíz alatt történő kitermelésének kategorikus tiltására), nincs mód. A Sajóládi-vízbázis, 16.387-1/2008 számú határozattal kijelölt hidrogeológiai védőterülete pedig, a Rendelet 9.§ (3) bekezdés b) pontja értelmében, a felszín alatti víz állapota szempontjából már fokozottan érzékeny területnek minősül, ahol olyan tevékenység végzése, amelynek következtében a fedőrétegek eltávolítása révén felszínre kerül a felszín alatti víz, egyértelműen tilos. A védőterületi határozat hatályba lépését követően, a Sajóládi-vízbázis védőterületén további talajvíz alatt folyó kavicsbányászat nem engedélyezhető.

A pótlólag elvégzett vizsgálatok eredményei arra utalnak, hogy a tervezett bányászati tevékenység az igénybe vett vízkészletre mennyiségi és minőségi szempontból számottevő hatást nem gyakorol. A becsatolt dokumentációban szimulálták a kialakuló bányatóba jutó szennyeződés környezetre gyakorolt hatását is. A modellezés során 100 l olaj által okozott 1500 mg/l koncentrációjú vízszennyezést feltételeztek, és vizsgálták a koncentráció alakulását 1,2,3,4,5 és 10 évre vonatkozóan. Megállapították, hogy 10 év alatt a szénhidrogén származékok koncentrációja mindenhol (B) szennyezettségi határérték alá csökken, továbbá a rétegvizek minőségét a feltételezett szennyezés nem befolyásolja.

A kavicsbánya megnyitása, üzemeltetése és felhagyása hulladékgazdálkodási szempontból jelentős környezeti hatással nem jár. A bánya működése során a helyszínen veszélyes hulladék nem keletkezik, a bányaterületen gépjavítás nem fog történni, azt szakszervizben végeztetik. Veszélyes hulladék havária folytán esetlegesen keletkezhethet, a gépkezelők, alkalmazottak foglalkoztatása során keletkező települési szilárd hulladék helyszíni gyűjtése biztosított.

A kavicsbányában a bányaművelés száraz külfejtéses jövesztéssel, majd talajvíznívó alóli kotrással fog történni. A telephelyen végzett tevékenységet (letakarítás, jövesztés, rakodás, haszonanyag szállítás, rekultiváció) úgy kell kialakítani, működtetni, fenntartani, hogy abból a lehető legkevesebb légszennyező anyag kerüljön a

környezetbe. A működtetéssel kapcsolatba hozható diffúz források porkibocsátása nem okozhat a légszennyezettségi egészségügyi határértéket meghaladó levegőterhelést. Az ingatlan használója köteles – a diffúz levegőterhelés elkerülése érdekében – az ingatlan rendszeres karbantartásáról és tisztántartásáról gondoskodni. A Felügyelőség fentiek figyelembevételével levegőtisztaság-védelmi szempontból megalapozott kikötéseket tett.

A Felügyelőség által megfogalmazott zajvédelmi előírások megfelelők, a kavicsszállítás miatti növelt forgalomból adódó számított zajszint változás kisebb 0,1 dB-nél az utak melletti lakóházaknál (Felsőzsolca, Onga).

A tárgyi terület nem áll természetvédelmi oltalom alatt, nem Natura 2000 terület. A környezeti hatástanulmány alapján a terület az élővilág vonatkozásában erőteljesen degradált, ipartelepekkel, kavicsbányákkal, mezőgazdasági területekkel határolt, közutakkal és vasútvonallal körbezárt terület, amelyen különösebb természeti érték nem maradt fenn.

A másodfokú eljárás során megkerestem az első fokú eljárásban részt vevő szakhatóságok másodfokú szerveit azzal, hogy vizsgálják felül az elsőfokú szakhatósági állásfoglalásokat, és adjanak másodfokú szakhatósági állásfoglalást.

A **Kulturális Örökségvédelmi Hivatal** 130/0489/001/2008. számon az első fokú szakhatósági állásfoglalás tartalmát fenntartva, részben kiegészítve a másodfokú örökségvédelmi szakhatósági állásfoglalást megadta a rendelkező részbe foglalt kikötésekkel, az alábbi indokolással:

„A tervezett beruházás területe a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal nyilvántartásában 54683 lelőhely-azonosító számon nyilvántartott régészeti lelőhely (őskori/bronzkori/megtelepedés maradványai) található, a lelőhely pontos kiterjedése nem ismert. A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (Kövt.) 10.§-a kimondja, hogy a régészeti örökség elemeit lehetőleg eredeti lelőhelyükön, eredeti állapotukban, eredeti összefüggéseikben kell megőrizni, továbbá a régészeti lelőhelyek védelmére irányuló intézkedéseknek elsősorban megelőző jellegűeknek kell lenniük. Ezen felül a Kövt. 19.§ (1) bekezdés szerint a földmunkával járó fejlesztésekkel, beruházásokkal – beleértve az ásványi vagyon kitermelést is – a régészeti lelőhelyeket el kell kerülni.

A terület különböző régészeti módszerekkel történő átvizsgálása megtörtént és megállapítható volt, hogy a lelőhelyet 300x50 méteres kiterjedésű területen felszíni leletek jelölték. A tervezett kavicsbánya területén lévő kulturális/régészeti örökségelemek megóvása érdekében tisztázni szükséges a terület pontos régészeti érintettségének mértékét, ennek módja lehet a Kövt. 21.§-a szerinti próbafeltárás. A megelőző feltárás keretében végzett próbafeltárással lehet tisztázni a régészeti lelőhelyen lévő régészeti jelenségek elhelyezkedését, sűrűségét, a lelőhely megállapítható kiterjedését, hiszen a rendelkezésre álló adatok alapján a lelőhely a bánya középső részére lokalizálható.

Ennek ismeretében lehet megalapozott döntést hozni a régészeti lelőhellyel érintett területrészt védőpillérbe helyezéséről a bányászati tevékenység megkezdése előtt, vagy

az adott területreszen a Kövt. 22-23.§-ai alapján el kell végezni a szükséges mértékű megelőző feltárást, és a bányászati tevékenységre ezt követően kerülhet sor.

A régészeti szakfeladatok ellátására elsődlegesen a területileg illetékes múzeum (Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Múzeumok Igazgatósága, miskolci Herman Ottó Múzeum, 3529 Miskolc, Görgey u. 28.) jogosult. Amennyiben a tervezett beruházás a régészeti lelőhelyek feltárásának, illetve a régészeti lelőhely, lelet megtalálójára anyagi elismerésének részletes szabályiról szóló 18/2001. (X.18.) NKÖM rendelet 1.§ f) pontja alapján nagyberuházásnak minősül, akkor ezen rendelet 14/B-J. §-ai az irányadók, ilyen esetekben a régészeti feltárás elvégzésére a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat (1036 Budapest, Dugovics tér 13-17.) jogosult az említett 14/D. §-a szerint. A Kövt. 19.§ (3) bekezdése alapján a régészeti beavatkozás költségei a beruházót terhelik.

Műemléki szempontból a tervezett munkálatok műemléket, műemléki területet nem érintenek.”

A Magyar Bányászati és Földtani Hivatal 1906/2/2008. számú szakhatósági állásfoglalásában a Miskolci Bányakapitányság MBK/2182/2/2008. számú, egy feltétellel támogató szakhatósági állásfoglalását helybenhagyta, a környezeti hatástanulmány elfogadásához és a környezetvédelmi engedély megadásához hozzájárult, amit a következőkkel indokolt:

„Az MBFH a felülvizsgálat során megállapította, hogy a Bányakapitányság az eljárását a vonatkozó jogszabályok előírásai alapján folytatta le, állásfoglalását szakmailag megalapozottan adta ki. A Bányavállalkozó fellebbezése az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 6976-18/2008. sz. határozata ellen az MBFH hatáskörébe tartozó olyan bányászati és földtani szakkérdéseket nem vitat, amelyeket a Bányakapitányság szakhatósági hozzájárulása tartalmaz vagy tartalmazhatna, ezért a szakhatósági hozzájárulást az MBFH fenntartja.

Az MBFH a másodfokú szakhatósági állásfoglalást a Magyar Bányászati és Földtani Hivatalról szóló 267/2006. (XII.20.) Korm. rendelet 3.§ (1) bekezdés alapján, a 3.§ (4) bekezdésében biztosított hatáskörében, valamint a 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet 12. melléklete továbbá, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 105.§ (1) bekezdésének figyelembevételével adta ki.

Az ÁNTSZ Országos Tisztifőorvosi Hivatal OTH 6338-2/2008. számú szakhatósági állásfoglalásában kikötés nélkül járult hozzá a környezetvédelmi engedély kiadásához az alábbi indokolással:

„Az első fokú hatóság álláspontjával egyetértve a környezetvédelmi engedély megadásához közegészségügyi szempontból hozzájárulok.

A fellebbezés nem érinti az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat szakvéleményét.

Másodfokú szakhatósági állásfoglalásomat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 44.§ és 45.§-ainak, valamint a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati

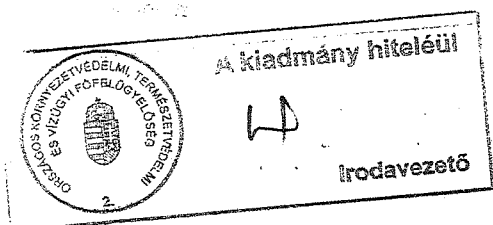
engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet 20.§ (2) bekezdésének rendelkezései alapján adtam meg.”

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Földhivatal 10393/2008. számon az I. fokon eljáró Miskolc Körzeti Földhivatal 10188/2008. számú szakhatósági nyilatkozatát változatlan tartalommal fenntartotta, ezért az abban foglalt előírások betartásával a környezetvédelmi engedély megadásához földvédelmi szempontból hozzájárult. Szakhatósági állásfoglalását a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. tv. 8.§-a, a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet 8.§ (4) bekezdése és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 44.§ és 45.§ előírásai szerint adta meg.

Fentiek alapján a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 105.§ (1) bekezdése szerint, az első fokú határozatot megváltoztattam.

A határozatom bírói felülvizsgálatának lehetőségét a Ket. 109. § (1) bekezdése biztosítja. A bíróság illetékességét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326.§ (4) bekezdése alapján állapítottam meg.

Budapest, 2009. február 4.

Dr. Filotás Ildikó
főigazgató

megbízásából

Dr. Takács Margit s.k.
főosztályvezető

Erről értesül:

- az első fokú hatóság útján

- 1) ENERCOMP Kft. (3563 Hernádkak, Mikszáth út 3-5.)
- 2) ÁNTSZ Országos Tisztifőorvosi Hivatal
- 3) ÁNTSZ Észak-magyarországi Regionális Intézete
- 4) Kulturális Örökségvédelmi Hivatal
- 5) KÖH Észak-magyarországi ~~Regionális~~ Iroda
- 6) Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Földhivatal
- 7) Körzeti Földhivatal, Miskolc
- 8) Magyar Bányászati és Földtani Hivatal
- 9) Miskolci Bányakapitányság
- 10) Alsózsolca Város Jegyzője

- Irrattár

